

EX LIBRIS



WE
ET

WA
CHT

OF

D^r E. W.
MOESS

AMSTER
DAM



A. D. K.

2

35

Handwritten text at the bottom of the page, possibly a signature or name.

BRIEF aan een' VRIENT.

Behelzende eenige aanmerkingen
op het eerste Deel van den

NIEUWEN SCHOUBURG

DER

NEDERLANDSCHE

KUNSTSCHILDERS

EN

SCHILDERESSEN.

DOOR

J O H A N V A N G O O L.



Gedrukt voor den Auteur.

MR. LEONARD V. H. L.

THE UNIVERSITY OF CHICAGO
LIBRARY

WILHELM SCHULDER

1888

NEW YORK

SCHULDER

1888

SCHULDER

1888

JOHN J. G. O.



Verlag von J. G. O.

MYN HEER,

DE redenen die my bewogen
 hebben de volgende aanmer-
 kingen op den NIEUWEN
 SCHOUBURG DER NEDERLANT-
 SCHE KUNSTSCHILDERS EN SCHIL-
 DERESSEN, beschreven door de Heer
 JOHAN VAN GOOL, UEd. onder 't
 oog te brengen, zyn geensins uit ee-
 nigen haat of wangunst tegen den
 schryver, gelyk fommige kwaatme-
 nende het zouden mogen duiden,
 maar, in tegendeel, alleen ter lief-
 de van de Kunst; en om alle voor-
 oordeel en verkeerde denkbeelden
 wegens de Kunsthandelaars uit den
 weg te ruimen. Heb ik 't geluk
 hier in te slagen, zal ik alle verge-
 noeging genieten, die ik van de re-

4 BRIEF AAN EEN' VRIENT.
delyke Waerelt verwachten kan.

Pag. 76, in 't leven van den Kunst-
schilder D. Mytens, zegt den Schry-
ver, *dat, door 's mans ongeregelde*
levenswyze, hy niet ryker wierd,
waar door de Huisvrouw van den
Kunstschilder Netscher, een slimme
Trip, haar voordeel wist te beoogen, met
hem zyne fraaiste stukjes voor een' gerin-
gen pryf afhandig te maken: dus wordt
de Vrouwe van zulk een voornaam
Kunstenaar onder den rang der zoo-
genaamde Keelbeulen getelt, (want
met dien naam doopt hy alle Kunst-
handelaars) en haren Man daar zeker-
lyk onder begrepen, vermits dien han-
del buiten zyn medeweren niet kan
geschied zyn. Liever wil ik geloven
dat Jufvrou Netscher daar door My-
tens in zyn verlegentheid is te hulp
gekomen. Ook is deze vlek zonder
genoegzaam bewys, als steunende al-
leen

leen op 't zeggen van zeker perfoon.

Pag. 98, geeft myn Vrient een ſchets van den kwaſtigen Schilder Schoonjans , en zyne ontmoeting met J. Vos , als een voorbeeld dat men voor geen Kunſthandelaar Schilderen moet. Altoos , het legt 'er in opgeſloten. Ik heb ſtukken van dien Knaap voor weinig gelt zien verkopen , des zou J. Vos 'er weinig voordeel by gevonden hebben indien hy hem gebruikt had. Niets is gevaarlyker voor een Kunſtkoper als voor hem te laten Schilderen; want het is genoeg bekend hoe hagchelyk het is voordeel te doen met Schilderwerk van Meesters die nog in leven zyn. Heel anders is het gelegen met een Liefhebber die een ſtuk voor zyn plaazier aanbeſteedt , zonder voordeel daar by te bedoelen , daar , in tegendeel , den eerlyken Kunſthandel zonder winſt niet beſtaan kan.

6. BRIEF AAN EEN' VRIENT.

Pag. 99 , Wordt J. Mortel als een braaf Schilder ingevoerd; *die de Heem en Mignon Kunstig wist na te Kopiëren ; door welke kopyen onervaarnen menigmaal bedrogen zyn.* Men zegt niet door wien , of door den Schilder of Kunstkoper : ik verbeelde my door den Schilder , indien niet , blyft hy echter een bedrieger ; want had hy de namen daar niet op geplaatst , zou 'er geen bedrog door geschiedt zyn. Gelieft te begrypen dat geen Kunstkoper , ten zy hy Schilder is , de namen van anderen kan nabootsen , en uit dien hoofde schuilt het bedrog by den Schilder , die des strafbaarder is dan den Handelaar voor wien hy 't doet.

De Heer Commis Verschuring heb ik in 't bywezen van den Schryver hooren verhalen ; dat , by een Schilder komende , hy een stuk van zynen

Groot-

Grootvader op den Ezel zag , wien's naam overfchildert was , en dien van Lingelbach in de plaatsch gestelt , welken , nog nat zynde , zyn Ed. met den vinger afwifchte. Verre van my is 't dat ik daar uit zoude willen opmaken dat alle Schilders bedriegers zyn , gelyk de Schryver alle Kunsthandelaars, zonder onderscheidt, te boek stelt. De Hemel behoeede my voor zulke liefdeloze gedachten.

Pag. 134, Wordt gezegt, *dat Houbraken genoodzaakt wierd voor de boekverkopers te tekenen , zynde , na 't geloof des Schryvers , niet veel beter dan of men op de Galei te Schilderen zat , gelyk men te Romem het Schilderen voor Keelbeulen plach te noemen.* Hoe kan men zoo onbezonnen een doen verachten dat in allen deelen lof verdient ! Acht de Schryver de Tekenkunst zoo gering dat men ze niet tot
 voor-

8 BRIEF AAN EEN' VRIENT.

voordeel zou mogen oeffenen? is ze niet de ziel der Schilderkunst? zeker ja. Wat reden is 'er dan, wanneer men zyn winst daar meer by vindt dan met Schilderen, dat men zich daar niet aan zouden mogen overgeven? Hem kan niet onbewust zyn hoe veel gelt 'er wel met Tekenzen, Graveeren en etschen gewonnen is; daar hy Pag. 245, sprekende van O. Elliger, na vooraf zyn Schilderlof gemeldt te hebben, zich dus uitlaat; *Ook wierd hy om zynen vluggen Geest in 't ordineeren zeer aangezocht om Tekeningen en Tytels voor historische boeken te maken; daar hy doorgaans zoo veel werk van had dat 'er naauwlyks tydt voor Schilderen overschoot: want de meeste kleine stukjes, die op zynen naam uitgaan, zyn meest kopyen, en door Kunstkopers met eenen glimp van echtheit geblanket.* Waarom het Te-
ke-

kenen dezer twee Kunstenaars meer verachtelyk is voor den eenen dan den anderen, begryp ik niet, want hier word het in Elliger niet berispt, maar in Houbraken misprezen. Onkunde en onbezonne drift moet den Schryver vervoert hebben eene zaak zoo tegenstrydig voor te brengen; en daar uit oorzaak te zoeken, om zoo wel eerlyke als bedriegchelyke Kunsthandelaars, met den hatelyken naam van Keelbeulen te bekladden. Dat de meeste kleine stukjes van O. Elliger kopyen zyn, en door Kunstkopers voor echt gedebiteert, vind by my geen geloof, vermits de Man in 't laatst zyns levens zoo verre van zyn eerste en beste manier vervallen was, dat zyne stukjes te goet koop verkocht wierden om voordeel door 't kopieeren te bedoelen. Eerder was dit van zyn beste werken te denken. Doch

B

hier

hier is 't weder op den Kunsthandelaar geladen.

Pag. 153. zegt de Schryver , *dat het tegens zyne gewone neiging strydt de gebreken zynen Kunstbroederen ten toon te stellen.* Wenschelyk was het dat hy zich zoo redelyk gedragen had, en niet te liefdeloos aller Kunsthandelaars , zonder onderscheid, (waar onder ik de Schilders , zyne Kunstbroederen , mede reken) zoo schandelyk voor Keelbeulen te brandmerken ; zonder dat het hem lust van een eenigen tot lof te spreken; maar allen met een egale kwaft te bekladden. Is 't niet doemenswaardig dat men zynen naasten zoo vuil aardig mishandelt ? Dat men de zulken die met de Kunst bedrog plegen met bescheidenheid ten toon stelle is pryslyk , maar onbesproken Handelaars daar onder te begrypen betaamt
geen

geen eerlyk man : en zoude het my en anderen zeer verveelen indien men in 't vervolg daar mede volharden. Leest het leven van C. Le Blon en meer andere Schilders , daar zult ge staaltjes van bedrog vinden waar nooit een zoogenaamde Keelbeul aangedagt heeft : zyn daarom alle eerlyke Schilders Guiten ? dat zy verre , schoon het uit zulke stellingen zoude moeten volgen.

Pag. 359 , Heeft hy dikwyls van M. Terwesten hooren zeggen , *dat Dodyns in zynen leeftydt boertjes halflyfs naar Ostade geschildert had , die hy zyne Leerlingen te kopieeren gaf , waar voor hen van den Boekverkoper Simons , (gewis mede een Kunsthandelaar) hoe versch geschildert , zes guldens het stuk betaalt wierd. Voorts zegt hy , komt nu eens ! wat jonge Schilder of Leerling zou thans zes*

stuivers in plaats van zoo veel guldens voor diergelyke Kunstwaar krygen? Indien 'er stukjes, of kopyen, door zoo bekwaam een hant geschildert als van Dodyns, thans geveilt wierden, zouden zy noch wel zes guldens gelden; want dan zou 'er de manier en aart van Ostade in doorstralen. Licht heeft Simons twintig of dertig stuivers op een stukje gewonnen; des, leefde hy nog, zou hy mede; om den soberen winst, onder de Keelbeulen geplaatst worden.

De Schryver heeft het weder zoo ongenadig op den Kunsthandelaar geladen even gelyk de prezident van den Bloetraadt op den onschuldigen; die, wanneer hem zyne gedachten werd afgevraagd, hen half flapende, naar de galg, verwees. Het wordt een schande gerekent thans voor Kunstkopers te Schilderen, en zeker de laatsten zyn
'er

'er niet begeerig naar , vermits 'er geen voordeel by te vinden is ; want indien 'er eenige winst op stukken der levende Meesters overschoot , zou de Schryver niet kunnen nalaten met schenden en Keelbeulen uit te varen: 't Is zelfs al lang buiten gebruyk geweest dat Kunstkopers voor hen laten Schilderen. Is dat de oorzaak hunner haat ? dan hebben zy het zich zelve te wyten , met den handel en handelaars zoo lelyk te brandmerken , en waar door de Liefhebbers hier te landen ook zoo schaars gevonden worden.

Pag. 360. en 351 , Worden zy als snoode en *ingebeelde Kunstkenders afgemaakt* , die met recht *Kunstflopers* mogen genoemd worden ; door wiens gewaande *Kunstbrillen* de weinige *Liefhebbers* , die hunne eigen oogen niet betrouwen , zien moeten ; want , zegt hy , (*de goeden niet te na gesproken*) zy

willen dien weg wel in , om dat ze niet uit liefde voorde Kunst, maar uit inzicht van groote winsten Kabinetten verzamelen ; daar , in tegendeel , de levende Kunstenaars door Edelmoedige Mecenaten aangespoort worden , om de Kunst op hoop van eer en beloning met alle magt voort te zetten. In de vorige Eeu plach het zoo te wezen , toen de Kunst op den Troon zat , en Nederland op een menigte uitmuntende Kunsthelden roemen mogt ; wier Kunstafereelen thans met lantarens gezocht worden, en buiten 't Lant gevoert; daar, **Helaas!** na de Schilderyen der hedendaagse Schilders (eenigen uitgezondert) geen gevraag is ; aangezien zy hemelsbreedt in Kunstvermogen van die wakkere Schilderlichten der laatste Eeu verschillen. Zonder dat zou hen geen Mecenaten ontbreken , gelijk aan den Ridder van der Werf en

meer

meer anderen gebleken is. 't Gebrek van Liefhebbers hier te lande , zeg ik nochmaal, is voornamentlyk de reden , dat men de Kunsthandelaars zoo algemeen als bedriegers en weetnieten ten toon stelt ; wordende daar door afgeschrikt noch op hen , noch op den Schilder , zich te vertrouwen, uit vreeze bedrogen te worden; en dus onderdrukt men de Kunst, die andersins , indien men den Liefhebberen beter vertrouwen inboezemden , zou aangemoedigt worden. Want door al dien onverdienden laster is de Kunsthandel hier afschuwelyk geworden, en voor die ze oeffent heeft men een' afkeer, zonder dat men de eerlyke Handeldryvers, (want die zyn'er zoo wel als Schilders) van bedrog weet te overtuigen. Vraagt men na eenig bewys , komt het doorgaans op hooren zeggen uit , en de man is op 't Kerkhof.

Door

Door dit alles meen ik aangetoont te hebben dat de thans levende Schilders, hier te lande, alleen de oorzaak van 't verval der Kunft te wyten zy. Ik rade des alle brave Kunfthandelaren, willen zy de fchendnamen van Keelbeulen en Kunftflopers niet ondergaan, zich voor zulken; die hen zoo onwaardig uitkryten, te wachten; want daar geen negotie gefchiedt vindt Bedrog geen plaats, en de Nyt geen oorzaak tot lafter. Het eenigfte daar een Liefhebber een Kunfthandelaar in kent, is, wanneer hy, op aanrading van een Schilder, een ftuk gekoft heeft, zyn gedachten daar over te hooren, en of hy in den koop niet bedrogen is: want voor af met hem raadt te plegen was bedrog voor de hant, en dezen zou het zich, was 'er een koopje aan te doen, wel weten eigen te maken en door flingse
we-

wegen den Liefhebber daar van te ontzetten. Door zulke wangunstige en valsche indrukfelen wordt de Kunstliefde uitgebluscht en den bodem geheel ingeslagen, Dat men de Kunst van verdienstige Schilders veracht, verfoei ik ten uitersten, als strydende tegens eer en billykheit. Nooit heb ik my daar aan schuldig gemaakt. Maar dat Schilders den anderen in myn bywezen hebben te nagesproken is waarheit. Tot opbou der Kunst moet een bekwaam Meester aangemoedigt worden, al was het zomtydts tot schade der Handelaars; maar dat een gemeen Schilder, die als 't veil langs de aarde kruipt, zoude kunnen verwachten dat hy met de eerste Kunstlichten zou moeten gelyk staan, kan zoo min bestaan als den besten met den slechten egaal te stellen. De verwaantheit der meeste hedendaagse Meesters gaat zoo

verre , dat zy zich verbeelden geen gelt zwaar genoeg te wezen om hunne Kunst te betalen: stelt men ze een fraai stuk van een' afgestorven meester voor, is aanstondts het zeggen, is dat of dat zoo schoon , en trekken de neus met verachting op , even als was het in waarde verre beneden hunne stukken. De Schilderyen der overleden Kunstenaren hebben mede in 't eerst geen groote vlugt genomen, maar zedert dezelve door den Kunsthandel zyn bekend geworden , en in achting gekomen , zyn ze na maten in prys opgeklommen. Indien de thans levende Schilders zulk ontrent hunne Tafereelen en Doeken geliefden te overwegen , en de waerdye der zelve zoo hoog niet op te vyzelen, zou 'er meerder trek in komen , en vervolgens door het handeldryven en den tydt in achting en prys toemen

men. Dan zou men zoo vuil en onrechtvaardig de zoogenaamde Keelbeulen en Liefhebbers (die al mede een streek moeten hebben) de weinige aftrek hunner stukken als oorzaak niet toefchryven. Kon 'er een winstje op de nieuwe Schilderyen overschieten, wat zou een Kunstkoper beletten daar inne minder te handelen dan in die der ouden? want het voor hen te even is als 'er winst by te vinden zy, al waare het zelfs met dozynwerken. Ik heb voor geen geringe zomme gelts voor my laten Schilderen, doch altoos is 't met schade verzelt geweest, schoon men echter waant dat ik 'er voordeel by gevonden heb. Die de behandeling en geartheid der meeste Schilders kent, weet dat zy *bizar* en wonder teer zyn om mede om te gaan, en groot noch klein ontzien in alles dat met hunne

geneigtheit niet overeen stemt. Hier op zal ik my niet verder uitlaten, meenende aangetoont te hebben dat de Kunsthandelaars niet verdienen zoo mishandelt, maar eerder aangezocht te worden. Had de Shryver zich beter laten onderrichten voor hy zynen Nieuwen Schouburg in 't licht gaf, zou hy zoo duldriftig en onbezonnen niet tegens de Kunsthandelaars hebben uitgevaren: maar de Man heeft niet anders willen overtuigt worden, nemende Houbraken en Weierman ten voorbeeld. Voor dat die onwaerdige opvattingen tegens de Kunstkopers plaats vondt, waaren zy zulke bedrieglyke werktuigen niet gelyk men ze thans uitkryt. Want toen was 'er in alle de voornaamste steden overvloedig werk, zoo wel voor jongen als bejaarde Schilders; zynde thans nog eenigen in leven die by Kunsthandelaars

laars hebben geschildert , en zulks getuigen kunnen. Ook heb ik myn Vader zalr? dikwyls hooren zeggen; dat het jonge Schilders toen nooit aan werk ontbrak; en dat te Brussel een Handelaar woonde, genaamt Potter, die hen, buiten de kost, jaarlyks duizent guldens aanbodt. Dit was toen zoo algemeen in de groote steden dat een Schilder slechts een geringe beurs nodig had om te reizen. Het was te wenschen dat men thans dien tydt beleefden, en niet behoefden te zeggen (gelyk de Schryver wegens de kopytjes van Dodyns zegt) *komt nu eens!* enz. Dan zoude een jong Schilder, die naarstig en bekwaam was, zyn bestaan rykelyk kunnen vinden, en 't voordeel hebben de voornaamste kunststukken, die 't meest by de Kunsthandelaars beruften, te mogen kopyeeren, waar door zy

zich de behandeling dier Meesters zouden als eigen kunnen maken, en, behalven geltwinning, in Kunstvermogen toenemen, om door tydt en vlyt op hunne eigene wieken te kunnen dryven. Die toen reeds Meesters waren vonden overvloed van werk en aftrek in hunne stukken, die door den Handel alom berucht en bekend wierden, daar andersins haren naam onbekent, en in het duister als bedolven gebleven had. Myn Vader heeft voor den Kunstkoper A. de Vos en meer anderen geschildert, gelyk meest alle de voornaamste Schilders ten zynen tyde deden. Uit dit alles is licht op te maken hoe nodig den Kunstkoper voor den Schilder is. In dien die Heeren dat wilde begrypen, zouden Kunst en Kunsthandel licht weder bloeien en meerder aftrek vinden: want de Kunstkoper brengt het debiet

biet aan, daar het geen Schilder voegt zyn werk te lopen veilen. Hoe onredelyk is 't dat men den Handelaar dan zoo onverdient en schaamteloos met schendnamen overlaadt, alleen uit misgunning van winst ! En wat is 't beklaaiglyk dat men zich zelfs zoo nydig in den weg is ! De Kunsthandel is zoo edel als eenigen , vermits 'er geen bedrog in is ; want verkoopt men een kopy voor een echt stuk, is den bedrieger genoodzaakt het weder naar zich te nemen zoo dra het ontdekt wordt , en den Koper zoo voorzichtig geweest is een handschrift voor de Echtheit te vorderen. Over zulke voorvallen zyn menigmaalen , zoo by de confreryen als particulieren by ons leven uitspraak geschiedt , 't geene de Schryver zoo wel als my bekend is. Kunnen de Liefhebbers des wel geruster handel doen

doen dan met een inlants Kunstko-
per? eenen vreemden fluit ik buiten.
Een Handelaar die bedrog pleegt en
daar op toelegt kan onmogelyk be-
staan, want zyn schelmeryen worden
dra ontdekt, en geraakt, als een be-
drieger, by alle Liefhebbers buiten
achting, waar door zyne Schilderyen
geen aftrek hebben, en hy eindelyk
in armoede valt, gelyk de voorbeel-
den ons getoont hebben. Die eens
by zulk foort is te mark geweest
zal zich voor de twedemaal wel wach-
ten. De Heer van Gool, hoop ik,
zal my die justitie doen dat ik een
afkeer van bedrog hebbe, en van die
het plegen. Ik drage de Kunst en
eerlyke Handelaars te veel achting toe
dan dat ze onteert en mishandelt zou-
den worden; Des spreek ik alleen
tot haare verdediginge en geensins
uit intereff, vermits ik buiten zulks
ee-

eene andere kostwinning heb : ook is de winst die ik met den binne-landschen handel doe zoo gering, dat ze naauylks hondert guldens zoude bedragen indien ik het opmaakte. Zelfs koop ik hier meerder van de Liefhebbers dan zy van my. Zal men des vragen , waar blyven de Schilderyen zoo 't waar zy dat den trek hier te lande zoo gering is? moet men weten dat ik myn' meef-ten handel buiten 't Lant dryve.

De zulken , in wien Natuur eene zucht tot de Kunst heeft ingefchapen, en door study en vlyt, tot de wezent-lyke kennisse gevordert zyn, en door den dagelyksen handel in de pryzen der Schilderyen ervaren zyn, van welker laatfte de meeste Schilders geen of weinig kennis hebben , is 't niet onredelyk dat men de zulken fchend en lastert , om dat men met hen in

D

't ko-

't kopen van Kunst te raden gaat? zoo wel Schilder als Handelaar, indien het zaat der Kunst in hen legt opgesloten, komen zy door 't dagelijks beschouwen meer en meer tot de innerlyke kennis, schoon 'er tuschen den een en ander een groot verschil is. Een Schilder onderzoekt het generale in een stuk, en of het met zyn manier en aart overeen komt, en oordeelt best over de behandeling en meesterlyke penseelslagen. Indien zulk eenen teffens op den Kunsthandel toelegt, beken ik, heeft hy veel voor uit. Een Kunstkoper moet alleen niet onkundig zyn in de deugtsaamheit van een stuk, maar moet de behandeling van alle meesters met oordeel kunnen onderscheiden, en ieders stukken uit de behandeling grondig leeren kennen, welken van hunnen vroegen, besten en laat-

laaften tydt zyn , en de kopyen uit de echten weeten te fchiften. Door mangel van dagelykfe naarvorfching zyn de meefte Schilders in de laaftte zaken onkundig. Want de exempelen hebben ons doen zien welk een menigte weetnieten daar onder geweest zyn , en nog gevonden worden , door welken de Liefhebbers zyn bedrogen : zynde my dit veelmalen gebleeken by taxatie van Boedels , en verkoop van Kunstkabinetten , zoo in 't publyk als uit de hant , die op den raadt van zulke onkundige knapen waren ingekoft en verzamelt ; waar van ik des noodts ftaaltjes zou kunuen aantoonen. Dewyl , niet tegenftaande dit alles , de Kunsthendelaars by den Schryver zoo onwaerdig te boek ftaan , verwondert het my dat een' Geeft , zoo verheven ! zich met fchenden van zulke geringe voorwerpen ,

kan ophouden en ontruffen , ten zy een meesterlyke drift hem uit verwaantheit daar toe aannoopte. Het was wenschelyker dat den geenen die in de Kunst verlicht zyn haare kennis met nederigheid bezaten , want schenden en grootspreken doet weinig ter zake , en is alleen aan lage zielen eigen. Dat ieder zich benaarfte om in Kunst en kennis toe te nemen , en haat en wangunst af te leggen , zou de liefde en eendragt tusschen Schilders , Liefhebbers en Kunsthandelaren toenemen , en de Kunst het hoofd weder opbeuren. Dan zouden alle lasterschriften , die voor de Kunst zoo nadeelig zyn , eens ophouden , en langer geen werktuigen wezen om den Liefhebberen daar van af te schrikken. Niets zoude my aangener zyn dan dat de Heer van Gool in zyn tweede Deel
des

BRIEF AAN EEN' VRIENT. 29
des Nieuwen Schouburgs meerder
zich benaarstigde de Kunst aan te
moedigen dan ze , door de Hande-
laars te mishandelen , te benadeelen:
dat zou hem nut en vrienden toe-
brengen , en zynen Naam met meer-
der lof vereeuwigen.

Ik hebbe my verhaast met dezen
brief in 't licht te brengen voor dat
des Schryvers tweede Deel uitkomt,
om, waare het mogelyk, hem te we-
derhouden van 't voornemen 't geen
hy zegt te hebben het daar in nog
erger te maken. Ook dat hy niet
denken mogt dat ik , door langer
daar mede te wachten , gedoelt had
om mede met eenigen lof in zynen
Schouburg opgepronkt te worden.
Die zucht bekruipt my niet. Ik gun-
ne hem de glory van Schryver; maar
dat hy trachte , door een onzydig ge-
drag , zieh dien eernaam waardig te
maken.

Indien de Heer Van Gool door dezen wil geraden zyn , dan, vlye ik my , zal zyn Ed. tot beter in billyker gedachten overhellen.

— Verschoon my indien ik UEd. hier mede van nutter bezigheden mogt koomen af te trekken ; want u , die een Kunstkender zyt , en het nut des Handels niet onbewuft is , hebbe ik niet kunnen afzyn deze weinige aanmerkingen mede te deelen. Ik ben.

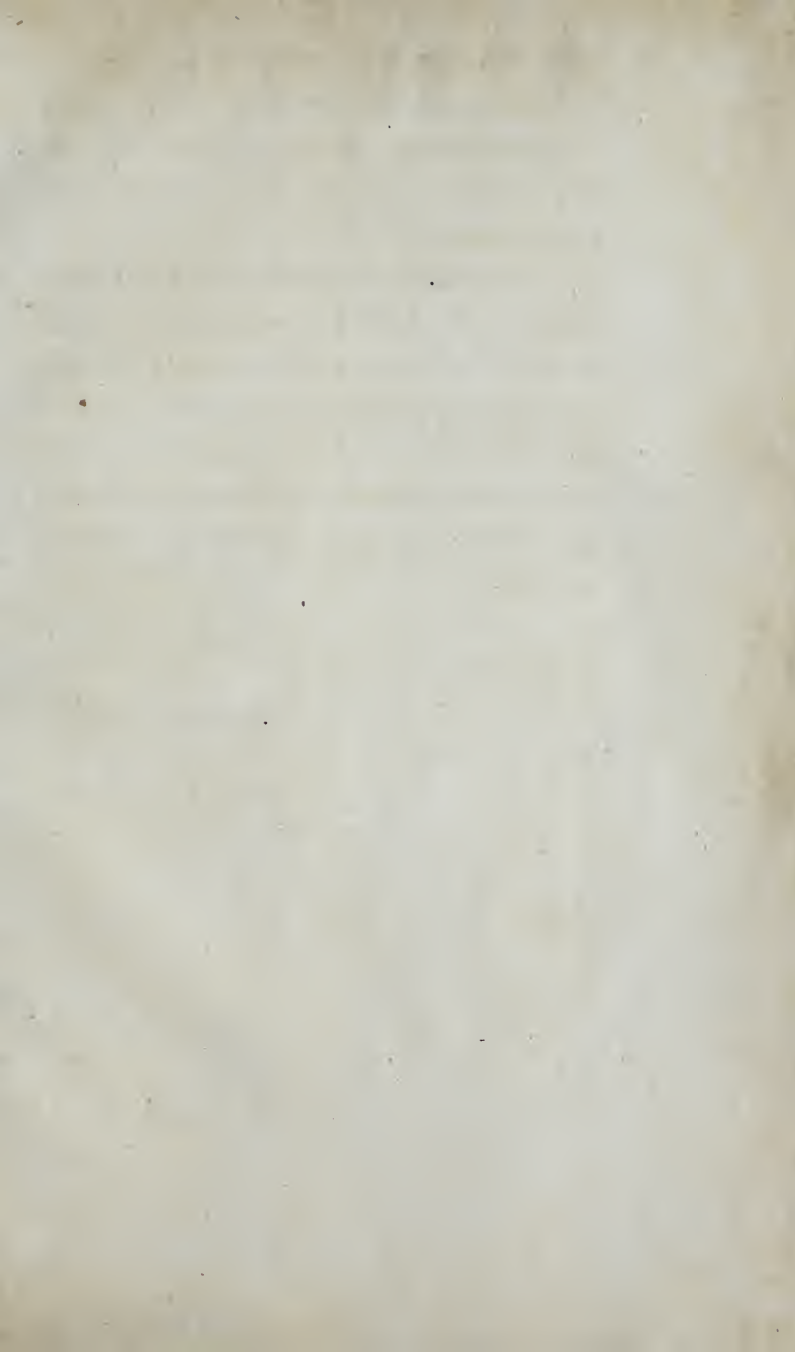
MYN HEER,

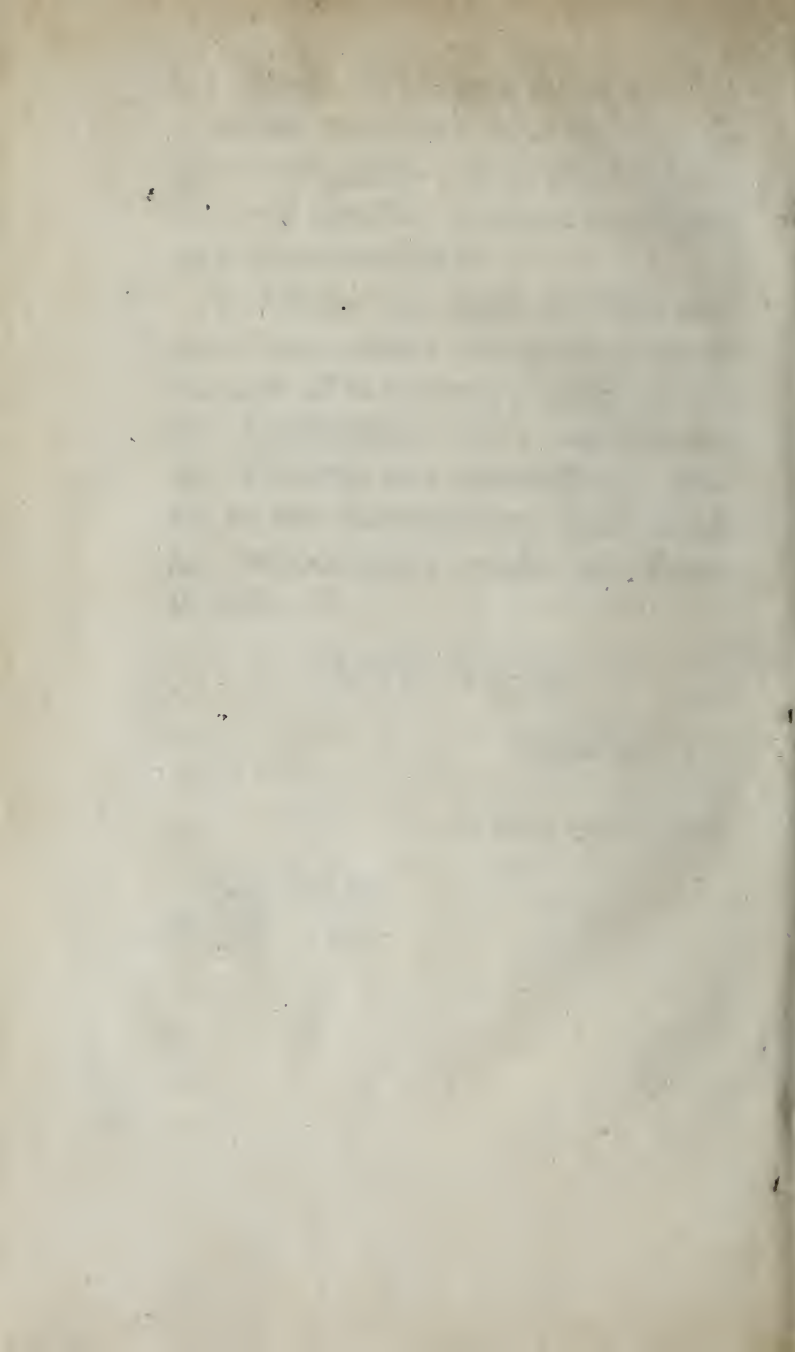
Geheel uwen

GERARD HOET.

Hage den 20.

January 1751.





RARE

86-B

2414

Bound
with:

86-B

2415

